

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2023 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-703

NENUMATYTŲ ATVEJŲ DĖL KENKĖJO *DENDROLIMUS SIBIRICUS* PATEKIMO IR IŠPLITIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE SUVALDYMO PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nenumatytų atvejų dėl kenkėjo *Dendrolimus sibiricus* patekimo ir išplitimo Lietuvos Respublikoje suvaldymo planas (toliau – Nenumatytų atvejų planas) nustato kenkėjo *Dendrolimus sibiricus* (toliau – kenkėjas) patekimo į Europos Sąjungą ir išplitimo joje prevencijos priemones, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žemės ūkio ministerija), Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) bei profesionalių veiklos vykdytojų ir kitų asmenų pareigas oficialiai patvirtinus arba įtarus kenkėją Lietuvos Respublikos teritorijoje, fitosanitarijos priemones, visuomenės informavimo tvarką ir kitas būtinas priemones, siekiant sustabdyti kenkėjo plitimą.

2. Nenumatytų atvejų plano tikslas – užtikrinti kenkėjo patekimo į Europos Sąjungą ir išplitimo joje prevencijos priemonių įgyvendinimą, operatyvų sprendimų priėmimą bei būtinų fitosanitarijos priemonių taikymą, siekiant sunaikinti bei sustabdyti tolesnį kenkėjo plitimą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Nenumatytų atvejų planas parengtas vadovaujantis Nenumatytų atvejų plano 1 priede nurodytais teisės aktais, standartais ir kitais dokumentais.

4. Plane vartojamos sąvokos yra apibrėžtos 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) Nr. 2016/429 ir (ES) Nr. 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento

ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas), su visais pakeitimais ir Augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio patikrinimo, fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio patikrinimo, fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Fitosanitarinio patikrinimo, fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašas).

II SKYRIUS

INFORMACIJA APIE KENKĖJO BIOLOGIJĄ IR POŽYMIUS

5. Kenkėjas yra įrašytas į prioritetinių kenkėjų sąrašą, patvirtintą 2019 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/1702, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 papildomas nustatant prioritetinių kenkėjų sąrašą.

6. Kenkėjas – 3–4 cm ilgio drugys, kurio lervos arba vikšrai yra spygliuočių medžių kenkėjai. Po poravimosi patelės pradeda dėti maždaug $2,2 \times 1,9$ mm ovalius, pilkšvus, smulkiai dėmėtus kiaušinėlius apatinėje medžių lajų dalyje ant šakelių ar spyglių, rečiau ant žievės (2 priedo 2 pav.).

7. Išsiritusi lerva yra 5,5–5 mm ilgio, subrendusi – 5–8 cm. Lervos padengtos plaukeliais, tamsiai rudos arba juodos spalvos su šviesiomis dėmėmis ant kūno (2 priedo 3 pav.). Suaugusių drugių priekiniai sparnai pažymėti dviem tamsiomis juostelėmis ir balta dėme centre. Priekinių sparnų spalvos vyrauja nuo šviesiai gelsvai rudos arba šviesiai pilkos iki tamsiai rudos arba beveik juodos. Patelių sparnų plotis yra 60–80 mm, patinų – 40–60 mm (2 priedo 1 pav.). Vidutinis patelės kūno ilgis yra 39 mm, o patino – 31 mm. Užpakaliniai sparnai yra tokios pat spalvos kaip ir priekiniai, tačiau neturi jokių žymių.

8. Įprastai kenkėjo vystymosi laikotarpis nuo lervos iki saugėlio užtrunka 2 metus. Suaugėliai skraido ir deda kiaušinėlius (vidutiniškai 200–300 kiaušinių) nuo birželio vidurio iki liepos pradžios. Kiaušinių vystymasis trunka nuo vienos iki dviejų savaitių (daugiausia 20 dienų), o pirmosios lervos pasirodo birželio–liepos mėnesiais. Išsiritusios iš kiaušinio lervos maitinasi grauždamos spyglių kraštus ir taip darydamos žalą savo augalams šeiminkams. Rudenį lervos nusileidžia į dirvą ir ten žiemoja, o pavasarį vėl pradeda maitintis intensyviausiai gegužės ir birželio mėnesiais (2 priedo 5 pav.).

9. Antraisiais gyvenimo metais lervos pereina į lėliukių stadiją ir telkiasi ant medžio šakų, stiebų ar vainiko pritvirtintuose pilkšvos spalvos kokonuose (2 priedo 4 pav.). Moteriškos lyties

lėliukės būna 33–39 mm ilgio, patinų – 28–34 mm ilgio. Lėliukių vystymasis trunka iki 25 dienų. Itin šiltais metais kenkėjo vystymosi ciklas gali sutrumpėti iki vieno metų, o tai lemia šių kenkėjų protrūkį.

10. Kenkėjas pažeidžia *Pinaceae* šeimos spygliuočius. Daugiausia drugio lervos minta maumedžių (*Larix spp.*), eglėlių (*Picea spp.*), kėnių (*Abies spp.*) ir pušų (*Pinus spp.*) spygliais. Per kelerius metus pasireiškia stipri medžio defoliacija, o tai nulemia medžių atsparumo kitiems kenkėjams sumažėjimą, džiūvimą ir mirtį.

11. Kenkėjas yra plačiai paplitęs Azijos žemyne: Kinijoje, Kazachstane, Mongolijoje, Šiaurės ir Pietų Korėjoje. Taip pat europinėje ir beveik visoje azijinėje Rusijoje dalyje, išskyrus šiauriausią jos dalį.

12. Kenkėjo kiaušiniai, lervos, lėliukės gali plisti į kitas šalis su augaline medžiaga, ypač sodinimui skirtais augalais arba nupjautomis šakomis. Esant šio kenkėjo protrūkiams, kiaušiniai ir lervos gali būti prisitvirtinę prie gabenamos medienos žievės.

III SKYRIUS NENUMATYTŲ ATVEJŲ PLANAS IR VEIKSMŲ PLANAS

13. Kenkėjo įtarimo arba oficialaus patvirtinimo atveju atliekami veiksmai, nurodyti Nenumatytų atvejų plano 18 punkte, ir taikomos Nenumatytų atvejų plano VI–XII skyrių nuostatos.

14. Oficialiai patvirtinus kenkėją Tarnyba parengia ir patvirtina veiksmų planą kenkėjo užkrėstos zonos (toliau – židinys) naikinimui ir lokalizavimui (toliau – Veiksmų planas), vadovaudamasi Fitosanitarinio patikrinimo, fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašo 18 punktu, Nenumatytų atvejų prioritetinių kenkėjų plitimo Lietuvos Respublikoje užkardymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 3D-576 „Dėl Nenumatytų atvejų prioritetinių kenkėjų plitimo Lietuvos Respublikoje užkardymo plano patvirtinimo“ (toliau – Prioritetinių kenkėjų užkardymo planas), Nenumatytų atvejų planu bei kitais augalų sveikatą reglamentuojančiais teisės aktais. Veiksmų plane nurodomas židinio karantino laikotarpis.

IV SKYRIUS FITOSANITARINIS PATIKRINIMAS IR FITOSANITARINĖ STEBĖSENA

15. Tarnybos regioninių skyrių valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), atlieka kenkėjo augalų šeiminių fitosanitarinį patikrinimą ir (arba) fitosanitarinę stebėseną vadovaudamiesi Fitosanitarinio patikrinimo, fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašo 10 ir 11 punktais.

16. Kenkėjo augalų šeimininkų fitosanitarinė stebėseną vykdoma balandžio–spalio mėnesiais pagal Tarnybos direktoriaus patvirtintą fitosanitarinės stebėsenos programos įgyvendinimo priemonių planą. Fitosanitarinės stebėsenos metu atliekama kenkėjo augalų šeimininkų vizualinė apžiūra, drugio aktyvaus skraidymo laikotarpiu statomos gaudyklės, kilus įtarimui dėl kenkėjo imami mėginiai laboratoriniams tyrimams vadovaujantis Tarnybos direktoriaus patvirtinta metodika.

17. Kenkėjo fitosanitarinė stebėseną atliekama vadovaujantis fitosanitarine rizika. Fitosanitarinė stebėseną atliekama rizikingose vietovėse – kenkėjo augalų šeimininkų augavietėse šalia:

17.1. pasienio postų;

17.2. Klaipėdos jūrų uosto;

17.3. geležinkelio pervažų, kuriose vyksta intensyvus krovinių transporto eismas;

17.4. augalų šeimininkų medieną importuojančių įmonių;

17.5. medelynų, pardavimo aikštelių, įsivežančių augalus šeimininkus.

18. Kenkėjo oficialaus patvirtinimo atveju Tarnyba Veiksmų plane pateikia informaciją apie kenkėjo fitosanitarinę stebėseną demarkacinėje zonoje.

V SKYRIUS

TARNYBOS TAIKOMOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS KENKĖJO PATEKIMUI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJĄ SUVALDYTI

19. Tarnyba privalo taikyti prevencijos priemones, skirtas kenkėjo patekimui į Lietuvos Respublikos teritoriją suvaldyti:

19.1. nuolat stebėti ir analizuoti iš Europos Sąjungos institucijų ir kitų šaltinių gaunamą informaciją apie kenkėjo paplitimą bei galimą grėsmę;

19.2. planuoti bei atlikti kenkėjo fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną Nenumatytų atvejų plano 15–17 punktuose nustatyta tvarka;

19.3. nuolat rinkti ir sisteminti informaciją apie kenkėją, prireikus parengti informaciją ir ją skelbti Tarnybos interneto svetainėje ar kitais būdais perduoti visuomenei ir žiniasklaidai;

19.4. kontroliuoti, kad kenkėjas nepatektų į Lietuvos Respubliką ir Europos Sąjungą su iš trečiųjų šalių įvežamais augalais, augaliniais produktais ir kitais objektais ir atitiktų įvežimo į Sąjungos teritoriją fitosanitarinius reikalavimus;

19.5. kontroliuoti, kad Sąjungos teritorijoje vežami kenkėjo augalai šeimininkai, skirti sodinti, atitiktų jų vežimo Sąjungos teritorijoje fitosanitarinius reikalavimus.

VI SKYRIUS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS IR TARNYBOS FUNKCIJOS BEI PROFESIONALIŲ
VEIKLOS VYKDYTOJŲ IR KITŲ ASMENŲ PAREIGOS OFICIALIAI PATVIRTINUS
KENKĖJA

20. Oficialiai patvirtinus kenkėją Lietuvos Respublikos teritorijoje, Žemės ūkio ministerija vykdo šias funkcijas:

20.1. koordinuoja Tarnybos veiksmus dėl fitosanitarijos priemonių taikymo ir plitimo sustabdymo;

20.2. prireikus teikia pasiūlymus, būtiną informaciją Tarnybai dėl fitosanitarijos priemonių taikymo ir kenkėjo plitimo sustabdymo;

20.3. prisideda prie visuomenės informavimo dėl kenkėjo oficialaus patvirtinimo;

20.4. atlieka veiksmus, nurodytus Prioritetinių kenkėjų užkardymo plano 8, 10 ir 18 punktuose.

21. Oficialiai patvirtinus kenkėją Lietuvos Respublikos teritorijoje Tarnyba vykdo šias funkcijas:

21.1. nurodo profesionaliems veiklos vykdytojams ir (arba) kitiems asmenims būtinas taikyti fitosanitarijos priemones, skirtas kenkėjo užkrėstų ir (arba) galimai užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų kenksmingumui pašalinti, sunaikinti arba plitimui į naujas teritorijas sustabdyti;

21.2. koordinuoja fitosanitarinių priemonių įgyvendinimą ir kitų būtinų priemonių įgyvendinimą, užtikrindama kenkėjo plitimo sustabdymą ir sunaikinimą;

21.3. koordinuoja fitosanitarinės stebėsenos atlikimą demarkacinėje zonoje;

21.4. informuoja visuomenę, suinteresuotus profesionalius veiklos vykdytojus ir kitus asmenis dėl kenkėjo oficialaus patvirtinimo, iš to kylančių grėsmių bei būtinų taikyti fitosanitarijos priemonių;

21.5. Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius) atlieka kenkėjo laboratorinius tyrimus;

21.6. atlieka veiksmus, nurodytus Prioritetinių kenkėjų užkardymo plano 7, 9 ir 17 punktuose.

22. Profesionalus veiklos vykdytojas ir kitas asmuo nuosavybės teise priklausančiuose, nuomojamuose arba kitokia forma naudojamuose žemės plotuose, sandėliuose ar kitose patalpose pastebėję kenkėją ar jų požymių privalo nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, apie tai pranešti Tarnybai bei konsultuotis su Tarnyba dėl tolesnių veiksmų ir laikydamiesi Tarnybos nurodymų imtis būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias kenkėjo išplitimui.

23. Profesionalus veiklos vykdytojas ir kitas asmuo nuosavybės teise priklausančiuose, nuomojamuose arba kitokia forma naudojamuose žemės plotuose, sandėliuose ar kitose patalpose

privalo Tarnybai sudaryti sąlygas atlikti fitosanitarinį patikrinimą ir (arba) fitosanitarinę stebėseną bei įtarus ar oficialiai patvirtinus kenkėją vykdyti Tarnybos nurodytas fitosanitarijos priemones.

24. Jei per 20 darbo dienų laikotarpį, jei Tarnybos nurodyme nenurodyta kitaip, profesionalus veiklos vykdytojas ar kitas asmuo nevykdo teisėto Tarnybos nurodymo sunaikinti kenkėjo užkrėstus ir galimai užkrėstus augalus, augalinius produktus ar kitus objektus, Tarnyba organizuoja ir vykdo kenkėjo užkrėstų ir galimai užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sunaikinimo darbus. Išlaidos, patirtos už sunaikinimo darbus, išieškamos įstatymų nustatyta tvarka iš šių augalų, augalinių produktų ir kitų objektų savininkų ar jų įgaliotų asmenų, kurie nevykdė šioje dalyje nurodytos prievolės.

VII SKYRIUS FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS IR VEIKSMAI KENKĖJO ĮTARIMO ATVEJU

25. Jei Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje (skyriuje) atlikus laboratorinius tyrimus, įtariamas kenkėjas, apie įtarimą per Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos informacinę sistemą (toliau – VATIS) ir telefonu nedelsiant informuojamas Tarnybos direktoriaus pavaduotojas pagal priskirtą administravimo sritį, Fitosanitarijos skyriaus vedėjas ir Tarnybos regioninio skyriaus, kurio veiklos aptarnaujamoje teritorijoje patvirtintas įtarimas, vedėjas.

26. Kenkėjo įtarimo atveju Tarnyba:

26.1. prireikus raštu nurodo profesionaliems veiklos vykdytojams ir (arba) kitiems asmenims, kuriems priklauso galimai kenkėjo užkrėsti augalai, augaliniai ir kiti objektai, būtinas taikyti fitosanitarijos priemones, skirtas kenkėjo galimai užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų kenksmingumui pašalinti arba plitimui į naujas teritorijas sustabdyti ir prižiūri, kaip nurodytos fitosanitarijos priemonės įgyvendinamos;

26.2. aiškinasi galimai užkrėstų kenkėjais augalų, augalinių produktų ir kitų objektų kilmę, judėjimą;

26.3. aiškinasi kenkėjo galimybes išplisti ant šalia esančių kitų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų;

26.4. įvertina galimai kenkėjo užkrėstos zonos vietą (kenkėjo augalų šeiminių tankis, miškingumas, kelių tankis teritorijoje bei galimų apylankų nustatymo galimybės, šalia esančių medelių ir augalų prekybos vietų kiekis ir t. t.).

VIII SKYRIUS DARBO GRUPĖS SUDARYMAS, DARBO GRUPĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR FUNKCIJOS OFICIALIAI PATVIRTINUS KENKĖJĄ

27. Oficialiai patvirtinus kenkėją, informacija apie kenkėjo oficialų patvirtinimą perduodama pagal Nenumatytų atvejų plano 3 priede nurodomą Keitimosi informacija oficialiai patvirtinus kenkėją schemą.

28. Tarnybos direktoriaus įsakymu nedelsiant sudaroma darbo grupė, skirta kenkėjo sunaikinimui bei išplitimui Lietuvos Respublikos teritorijoje suvaldyti (toliau – Darbo grupė).

29. Darbo grupę sudaro darbo grupės pirmininkas, du Darbo grupės pirmininko pavaduotojai ir nariai. Per pirmąjį posėdį paskiriamas Darbo grupės pirmininkas ir sekretorius.

30. Į Darbo grupės sudėtį turi būti įtraukti šie Tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai):

30.1. direktoriaus pavaduotojas pagal priskirtą administravimo sritį;

30.2. Fitosanitarijos skyriaus vedėjas;

30.3. ne mažiau kaip du Fitosanitarijos skyriaus darbuotojai, turintys žinių apie kenkėją arba nenumatytų atvejų planų įgyvendinimą;

30.4. Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos (skyriaus) vedėjas ir darbuotojas, turintis žinių apie kenkėją;

30.5. teisininkas;

30.6. darbuotojas, atsakingas už finansų ir veiklos planavimą;

30.7. darbuotojas, atsakingas už viešuosius ryšius;

30.8. kiti darbuotojai.

31. Darbo grupės pirmininkas organizuoja Darbo grupės darbą ir atsako už Nenumatytų atvejų plano vykdymą. Kai Darbo grupės pirmininko nėra arba jis negali dalyvauti Darbo grupės posėdyje, jo pareigas ir funkcijas vykdo vienas iš jo pavaduotojų.

32. Darbo grupės posėdyje priimti sprendimai fiksuojami darbo grupės posėdžio protokole. Darbo grupės posėdžius protokoluoja darbo grupės sekretorius.

33. Darbo grupės pirmininkas ne vėliau kaip per 1 darbo dieną oficialiai patvirtinus kenkėją, turi suorganizuoti darbo grupės posėdį, kuriame Darbo grupė turi:

33.1. priimti sprendimą dėl demarkacinės zonos nustatymo arba nenustatymo, atsižvelgiant į reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio reikalavimus;

33.2. nusprendus nustatyti demarkacinę zoną, nustatyti demarkacinės zonos dydį ir pavesti:

33.2.1. Tarnybos skyriui pagal kompetenciją nustatyti demarkacinės zonos ribas, į demarkacinę zoną patenkančių medelynų, augalų, augalinių produktų prekybos vietų, medieną ir jos produkciją eksportuojančių įmonių kiekį bei įvertinti demarkacinės zonos vietą (kenkėjo augalų šeimininkų tankis, miškingumas, kelių tankis teritorijoje bei galimų apylankų nustatymo galimybės ir t. t.);

33.2.2. Tarnybos skyriui pagal kompetenciją, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną po darbo grupės posėdžio, informuoti regioninį skyrių (-ius), į kurio veiklos aptarnaujamą teritoriją patenka demarkacinė zona, apie demarkacinės zonos ribas;

33.2.3. Tarnybos skyriui pagal kompetenciją įvertinti kenkėjo galimybes išplisti ant šalia esančių kitų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų;

33.2.4. Tarnybos skyriui pagal kompetenciją nustatyti į demarkacinę zoną patenkančių valdų savininkus.

33.3. pavesti Tarnybos skyriui pagal kompetenciją rengti Veiksmų planą Nenumatytų atvejų plano 14 punkte nustatyta tvarka;

33.4. pavesti Tarnybos skyriui pagal kompetenciją įvertinti Tarnybos žmogiškuosius ir finansinius išteklius, būtinus kenkėjo sunaikinimui bei išplitimui Lietuvos Respublikos teritorijoje suvaldyti;

33.5. prireikus paskirti darbo grupės narį (-ius) ar kitą Tarnybos darbuotoją atstovauti Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo komisijos posėdyje bei Žemės ūkio ministerijos Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdyje, vadovaujantis Prioritetinių kenkėjų užkardymo plano 8, 9 ir 12 punktais;

33.6. priimti kitus sprendimus ir pavedimus, būtinus kenkėjo sunaikinimui bei išplitimui Lietuvos Respublikos teritorijoje suvaldyti.

34. Darbo grupė, naikinant kenkėją, turi:

34.1. koordinuoti Nenumatytų atvejų plano ir Veiksmų plano įgyvendinimą;

34.2. koordinuoti regioninio skyriaus, kurio veiklos aptarnaujamoje teritorijoje nustatytas kenkėjas, darbuotojų veiksmus taikant fitosanitarines priemones demarkacinėje zonoje;

34.3. analizuoti gautą informaciją apie fitosanitarinę stebėseną, atliktą demarkacinėje zonoje. Oficialiai patvirtinus kenkėjo buvimą buferinėje zonoje, nedelsiant peržiūrėti ir pakeisti užkrėstos zonos ir buferinės zonos ribas;

34.4. prireikus identifikuoti įmones, kurios galėtų atlikti augalų naikinimo (kirtimo, smulkinimo, saugaus pervežimo, laikino sandėliavimo, deginimo ar panaudojimo biokurui) darbus užkrėstoje zonoje arba arčiausiai jos;

34.5. priimti kitus sprendimus ir pavedimus, būtinus kenkėjo sunaikinimui bei išplitimui Lietuvos Respublikos teritorijoje suvaldyti.

35. Darbo grupės posėdžio protokolas surašomas per 3 darbo dienas po Darbo grupės posėdžio. Darbo grupės posėdžio protokolas suderinamas su Darbo grupės nariais per 2 darbo dienas. Darbo grupės posėdžio protokole nurodoma darbo grupės posėdžio data, numeris, pirmininkas, sekretorius, dalyviai, svarstyti klausimai, sprendimai. Darbo grupės posėdžio protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir sekretorius.

36. Darbo grupė turi teisę bendradarbiauti su kitų valstybių ir tarptautinių organizacijų institucijomis, atsakingomis už fitosanitarinę priežiūrą, prireikus kreiptis į kitų šalių specialistus ir konsultantus (ekspertus) arba organizacijas, kurie pagal savo kompetenciją galėtų padėti įvertinti fitosanitarinę riziką, spręsti išskylančias problemas, prireikus rengti naujas kontrolės strategijas ir metodus, mokyti Tarnybos darbuotojus, profesionalius veiklos vykdytojus ir kitus asmenis ir patarti jiems dėl fitosanitarijos priemonių taikymo.

IX SKYRIUS FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS IR VEIKSMAI OFICIALIAI PATVIRTINUS KENKĖJĄ

37. Oficialiai patvirtinus kenkėją Tarnybos regioninio skyriaus darbuotojas (-ai) turi:

37.1. nustatyti kenkėjo užkrėstus augalus, augalinius produktus ir kitus objektus;

37.2. nustatyti kenkėjo galimai užkrėstus augalus, augalinius produktus ir kitus objektus;

37.3. nustatyti kenkėjo užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų kilmę, judėjimą;

37.4. jei nustatoma, kad dalis kenkėjo užkrėstų ir (arba) galimai užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų iki kenkėjo oficialaus patvirtinimo yra išvežti iš profesionalių veiklos vykdytojų ir (arba) kitų asmenų veiklos vietų, atlikti fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną teritorijose ir (arba) patalpose, iš kurių arba į kurias išvežti kenkėjo užkrėsti ir (arba) galimai užkrėsti augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai;

37.5. raštu, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną, nurodyti profesionaliems veiklos vykdytojams ir (arba) kitiems asmenims būtinas taikyti fitosanitarijos priemones ir prižiūrėti, kaip nurodytos fitosanitarijos priemonės įgyvendinamos;

37.6. atlikti fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną bei kitus veiksmus, nurodytus Veiksmų plane.

38. Tarnybai nurodžius profesionalus veiklos vykdytojas ar kitas asmuo privalo vykdyti šias fitosanitarijos priemones:

38.1. nedelsiant sunaikinti užkrėstus augalus ir augalus, kurie, kaip įtariama, buvo kenkėjo užkrėsti;

38.2. nedelsiant užkrėstoje zonoje sunaikinti augalus šeiminkus;

38.3. užtikrinti, kad nurodytųjų augalų (Nenumatytų atvejų plano 38.1 ir 38.2 papunkčiai) naikinimo metu būtų užkirstas kelias plisti kenkėjui;

38.4. užkrėstoje zonoje nesodinti augalų šeiminkus;

38.5. užkrėstoje zonoje ir (arba) buferinėje zonoje naudoti Lietuvos Respublikoje registruotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, augalų apsaugos produktus, kuriuos išimties tvarka

galima tiekti į Lietuvos Respublikos rinką ne ilgesniam kaip 120 dienų naudojimo laikotarpiui, arba kitas apdorojimo ir (arba) apsaugos nuo kenkėjo priemonės;

38.6. pavasarį ir rudenį užkrėstoje zonoje ant sveikų augalų šeimininkų naudoti lipnų paviršių, dėl kurio vikšrai negalėtų patekti ant augalo šeimininko;

38.7. draudžiama iš užkrėstos zonos išvežti dirvožemį ir augalus šeimininkus, skirtus sodinti, su dirvožemiu bei augalų šeimininkų mediena su žieve;

38.8. augalų šeimininkų mediena be žievės iš užkrėstos zonos į buferinę zoną ir kitas neužkrėstas teritorijas gali būti vežama tik gavus rašytinį Tarnybos leidimą su nurodytomis vežimo sąlygomis;

38.9. augalai šeimininkai, skirti sodinti, dirvožemis, augalų šeimininkų mediena su žieve iš buferinės zonos į neužkrėstas teritorijas gali būti vežami, jei prie jų pridėtas augalo pasas ir atitinka Tarnybos nurodytas vežimo sąlygas;

38.10. augalai šeimininkai, skirti sodinti, kurie nėra iš buferinių zonų, bet buvo įvežti į auginimo vietas tokiose zonose, gali būti vežami, jei prie jų pridėtas augalo pasas ir atitinka Tarnybos nurodytas vežimo sąlygas.

39. Kenkėjo nurodytieji augalai (Nenumatytų atvejų plano 38.1 ir 38.2 papunkčiai) naikinami juos nukertant (nupjaunant ir smulkinant) ir visiškai pašalinant jų šaknis bei deginant ar panaudojant biokurui. Kai neįmanoma pašalinti giliai įsišaknijusių kelmų ir paviršiaus šaknų, augalai turi būti susmulkinti iki ne mažesnio kaip 40 cm gylio žemiau žemės paviršiaus arba apdoroti Lietuvos Respublikoje registruotu augalų apsaugos produktu, augalų apsaugos produktu, tapačiu Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, kuris padėtų apsaugoti augalus nuo kenkėjo.

40. Kenkėjo nurodytieji augalai (Nenumatytų atvejų plano 38.1 ir 38.2 papunkčiai) naikinami užkrėstoje zonoje arba arčiausiai jos esančioje teritorijoje. Jei būtinas nukirstų augalų gabenimas į jų deginimo ar panaudojimo biokurui vietą, užtikrinamas saugus pervežimas, kad kenkėjas neišplistų.

41. Prieš sunaikinant kenkėją (Nenumatytų atvejų plano 38.1 ir 38.2 papunkčiai) Tarnyba ištiria tuos augalus dėl kenkėjo užkrėtimo požymių, išskyrus atvejus, kai užkrėstų augalų rasta ne kenkėjo skraidymo laikotarpiu, kai kirtimas ir pašalinimas atliekamas prieš prasidedant kitam skraidymo laikotarpiui.

X SKYRIUS INFORMACIJOS SAUGOJIMAS, MOKYMŲ IR VISUOMENĖS INFORMAVIMO TVARKA

42. Kenkėjo fitosanitarinių patikrinimų ir (arba) fitosanitarinės stebėsenos informacija pildoma ir kaupiama Tarnybos VATIS.

43. Augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai, iš kurių paimamas mėginys dėl kenkėjų, pažymimi dažais ir (arba) etikete. VATIS fiksuojamos augalo, iš kurio buvo paimamas mėginys dėl kenkėjo, vieta, naudojantis geografinę koordinacijų sistema.

44. Kenkėjo oficialaus patvirtinimo atveju Tarnyba ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja mokymus apie kenkėją Tarnybos darbuotojams, atliekantiems kenkėjo fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną, fitosanitarijos priemonių vykdymo kontrolę ir priežiūrą. Prireikus ar pasikeitus teisės aktų nuostatomis, mokymai organizuojami dažniau.

45. Pirmaisiais metais po kenkėjo oficialaus patvirtinimo Tarnyba organizuoja susitikimą su suinteresuotų šalių atstovais. Prireikus susitikimai su suinteresuotų šalių atstovais organizuojami ir kenkėjo židinio kontrolės metais.

46. Kenkėjo oficialaus patvirtinimo atveju Tarnyba per 30 darbo dienų rengia ir patvirtina visuomenės informavimo dėl kenkėjo planą (toliau – Visuomenės informavimo planas). Visuomenės informavimo plano tikslas – pasiekti, kad prie kenkėjo plitimo sustabdymo įsitrauktų kuo daugiau visuomenės narių.

47. Visuomenės informavimo plane turi būti:

47.1 numatytos tinkamos visuomenės informavimo priemonės (pavyzdžiui: informaciniai pranešimai, plakatai, informacija socialinėje erdvėje, žiniasklaidoje, radijuje, viešajame transporte, tam skirta internetinė svetainė ir kt.);

47.2. nustatytos tikslinės grupės (pavyzdžiui, augintojai, augalinės produkcijos eksportuotojai ir kt.) ir jiems numatomos tinkamiausios visuomenės informavimo priemonės.

48. Visuomenės informavimo planą rengia ir įgyvendina Tarnybos darbuotojas (-ai), atsakingas (-i) už komunikaciją ir informacijos viešinimą.

49. Prireikus, Tarnyba Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų su tuo susijusių teisės aktų nustatyta tvarka įsigyja paslaugas, būtinas Visuomenės informavimo planui įgyvendinti.

XI SKYRIUS INFORMACIJOS TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI IR KITOMS VALSTYBĖMS NARĖMS

50. Tarnyba Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms iki kiekvienų metų balandžio 30 d. teikia informaciją apie kenkėjo fitosanitarinės stebėsenos rezultatus už praėjusius kalendorinius metus, vadovaudamasi reglamento (ES) 2016/2031 22 straipsniu.

51. Oficialiai patvirtinus kenkėją, Tarnyba Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms teikia:

51.1. informaciją apie kenkėjo oficialų patvirtinimą, vadovaudamasi Prioritetinių kenkėjų užkardymo plano 7.2 papunkčiu;

51.2. iki kiekvienų metų balandžio 30 d. informaciją apie kenkėjo fitosanitarinės stebėsenos ir fitosanitarijos priemonių rezultatus demarkacinėje zonoje, vadovaudamasi reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsniu;

51.3. informaciją apie sprendimą nenustatyti demarkacinės zonos;

51.4. informaciją apie sprendimą sumažinti demarkacinės zonos ribas;

51.5. informaciją apie sprendimą panaikinti demarkacinę zoną;

51.6. informaciją apie sprendimą taikyti izoliavimo priemones.

XII SKYRIUS FINANSINIAI IR ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

52. Prireikus Tarnyba įdarbina papildomus darbuotojus, kad būtų užtikrintas kenkėjo plitimo sustabdymas ir sunaikinimas.

53. Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje (skyriuje) trūkstant pajėgumų atliekant kenkėjo mėginių laboratorinius tyrimus, Tarnyba gali kreiptis į kitą Europos Sąjungos teritorijoje patvirtintą oficialiąją laboratoriją dėl kenkėjo mėginių ištyrimo arba patvirtinti kitą oficialiąją laboratoriją.

XIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54. Už Nenumatytų atvejų plano reikalavimų nesilaikymą atsakoma teisės aktų nustatyta tvarka.

55. Asmenys, nesutinkantys su Tarnybos priimtais sprendimais, taip pat vilkinimu atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus, turi teisę juos apskųsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Tarnybos vadovui arba Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui.
